

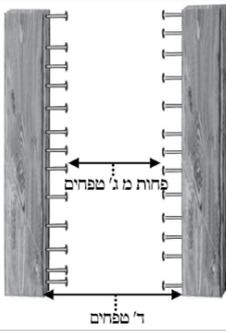
הלכות שפת סימן שסב

ביאורים ומוספים

[משנב"ב ס"ק לו]

הינו, שהיא כופתה מבעוד יום ומניחה⁽¹³⁾.

גם מדין 'עומד מרובה' בערב [שהיה מעל ג' טפחים אלו נחשב גודר על ידי דין 'לבוד', ונמצא העומד מרובה על הטפחים הפרוצים הסמוכים לקרקע]. ואף על פי שעומד מרובה בערב אינו מועיל כשהמחיצה גבוהה מהקרקע ג' טפחים, מפני שגדיים בוקעים שם ומבטלים את המחיצה [כמבואר במשנב"ב להלן ס"ק ג], מ"מ כשהפירצה אינה רחבה ג' על ג' טפחים מרובעים אין בקיעת גדיים, ויש להתיר על ידי 'עומד מרובה' בערב.

וכתב, שאילו היינו מפרשים שהיתר הטפחים התחתונים הוא מדין 'לבוד', יתכן שאינו מועיל, משום שזה נחשב לבוד ללבוד [דהיינו שהמקום שאין בין הרגלים חלל ג' טפחים נחשב למחיצה מדין 'לבוד', וגם משם ולמטה עד הקרקע אינו נחשב מחיצה אלא מדין 'לבוד']. ויש להסתפק אם הוא נחשב למחיצה. ונפקא מינה באופן שאין 'עומד מרובה' בערב, כגון שרצה לסתום פירצה שאורכה ד' טפחים על ידי שמניח קנה גבוה י' טפחים בשני צידי הפירצה, ונועץ לאורך שני הקנים מסמרים שאורכם חצי טפח ומשהו סמוכים זה לזה בפחות מג' טפחים, שאז המקום שבין המסמרים לאורך הקנה נחשב סתום מדין 'לבוד', ועל ידי זה נמצא המקום הפרוץ שבין המסמרים פחות מג' טפחים כזה האם ניתן להחשיב פירצה זו כסתומה מדין 'לבוד', או שכיון שהמקום שכנגד בין המסמרים נותר רק על ידי 'לבוד', לא אומרים לבוד ללבוד, ואינה נחשבת סתומה.

[משנב"ב ס"ק לוט]

מכל מקום אסור קשידעו, כדי שלא יבואו לזלזל באסור שכתב⁽¹⁴⁾.

טעם נוסף כתב הלבוש (סי' תרל ס"ב), שאם ידע שהעמידוהו לשם מחיצה, הרי זה נחשב לדרך קביעות ומחיצה קבועה, ואסור לעשות כן ביום טוב. וכתב הביה"ל (שם ס"ב ד"ה ובלבד) שלשונו אינו מדוקדק, שהרי מוכח בגמרא (עירובין מו, א) שהוא רק אוהל עראי, אלא כוונתו שכיוון שכשיודיע שעומד לשם מחיצה הוא מתנהג כדרך מחיצה קבועה, הרי זה כבנין ואסורוהו, אבל ודאי שאינו נדון אלא כאוהל עראי.

[שעה"צ ס"ק כג]

ונראה דבשעת הדחק יש להקל⁽¹⁶⁾.

ולאברהם באופן זה מועיל אפילו אם המחיצה ברשות הרבים היא על ידי אנשים מועטים, ומה שצידד לעיל (ס"ק ב) להחמיר בזה שמה יפרדו ויהא הפרוץ מרובה על העומד, היינו כמו שכתב שם שחשש זה הוא משום שאינם יודעים שהעמידם לשם מחיצה, אבל כשהם יודעים מזה הריהם נוהרים שלא להתרחק זה מזה, ומותר.

יש ליעין, שכאן התיר השעה"צ בהעמידם מערב שבת רק בשעת הדחק, ואילו לקמן (סי' שסג ס"ק י) כתב שאם העמידם מבעוד יום מותר, ולא כתב שהוא רק בשעת הדחק.

[שעה"צ ס"ק כה]

כן נראה פשוט, דלא יסתר שני דברים אהדדי⁽¹⁷⁾.

בן ביאר דבריו, שבסעיף ה כתב שאם קרוב שידעו [קודם שיגמרו] אסור, ואילו בסעיף ו כתב שאם הרגישו אחר שהעמידם [אף לפני שגמר לטלטל] אין לחוש לזה. וביאר, שבמקום שיש לחוש שידעו הרי הוא כמעמידם מתחילה לדעת ואסור, מה שאין כן במקום שאין לחוש שידעו, אינו נחשב כמעמיד מתחילה לדעת, ומותר אפילו ידעו מזה לאחר מכן.

[ביה"ל ד"ה ואפלו]

הלא קשנמוד קצת למעלה מזה בתוך שלשה טפחים בגובה לא יתקן שלשה טפחים תלך תחב בין רגל לרגל וניקא לבוד⁽¹⁸⁾.

דין זה שמקום המחיצה שתוך ג' טפחים לקרקע נחשב כגודר, כתב החו"א (או"ח סי' עו ס"ק ה) שאין זה רק מדין 'לבוד', אלא

[משנב"ב ס"ק מב]

צריך שלא ידע האיש שמעמידים בשביל⁽¹⁹⁾.

מקור דין זה הוא מדברי הרמב"ם. והקשה המג"א שבגמרא (עירובין מו, א) מבואר שאדם יכול לעשות את חבירו דופן לסוכה, וכן פסקו הרמב"ם (פ"ד מהל' סוכה ה"ז) והשו"ע לקמן (סי' תרל ס"ב), ולא הצריכו שאותו אדם שמעמידים בשבילו את המחיצה לא ידע מזה. וכבר העירו כן הלחם משנה והצפנת פענח על הרמב"ם (פ"ז מהל' שבת הכ"ג). ובשו"ת האלף לך שלמה (או"ח סי' קט) חילק בין סוכה שהיא דבר מצוה, לבין דבר הרשות, ע"ש.

[משנב"ב ס"ק מה]

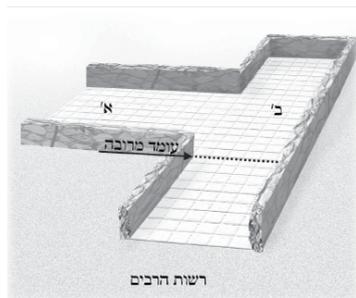
נחשב אותה המחיצה כמאן דליתיה⁽²⁰⁾.

ולענין הגדון האם מצטרפים העומד או הפרוץ שבכל היקף המחיצות, דעת הערוך השלחן (ס"כג ו-כט, וסי' שסג ס"ז) שהם מצטרפים בין לענין 'עומד מרובה' ובין לענין 'פרוץ מרובה', אלא שצריך על כל פנים שיהיה מקצת דופן בכל צד, שאם לא כן אין ברוח זו כלל מחיצה, וכן נראה דעת המרכבת המשנה (פ"ז מהל' שבת ה"ט). מאידך, דעת החו"א (או"ח סי' ע ס"ק ז, וסי' ע"ה ס"ק ג-ה) שאין מצטרפים עומד מרוח אחת לעומד שבחברתה, אלא דנים בכל רוח לעצמה את העומד שבה כנגד הפרוץ שבה. וכן משמע מהמשנב"ב שלא מצטרפים את העומד שבשתי הרוחות השלמות למחיצה שברוח השלישית, אלא צריך שיהיה העומד מרובה המשך בעמוד הבא

הִלְכוֹת שֵׁפֶת סִימָן שֶׁמֶן

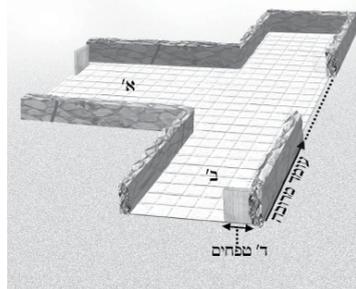
ביאורים ומוספים המשך

עומד מרובה' כדי להתיר רשות אחרת, ולכן שתי חצרות שאחת מהן פרוצה במילואה לחברתה וחברתה פרוצה לרשות הרבים

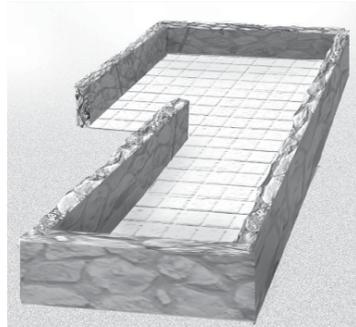
כזה אין אומרים שכותל של חצר א' יגדור את חצר ב', כיון שאינו מתיר את הרשות שכנגדו (שם סי' סה ס"ק מה דין יח).

ג. כדי לומר דין 'עומד מרובה', אין צריך שהעומד יגדור כנגד חלל

הרשות, אלא כל שהעומד גודר במקומו והרשות פרוצה לאותו מקום, גדירתו שם מחשיבה גם את הרשות כגדורה מחמתו, ולכך באופן כזה נחשבת הרשות לגדורה מחמת המחיצה שבקצה הרשות (שלום יהודה (מכתבים אות מב).

ד. כוח עומד מרובה [או פס ד'] אינו דווקא להמשיך את קו המחיצה, אלא כל שטח הגדר מחמת המחיצה כוחו להמשיך לגדר בעומד מרובה [או פס ד'] על ידי המחיצות הסובבות אותו, וכפי שנתבאר לעיל (סי' שנח ס"ז) בדברי הביה"ל ד"ה באורך. ולכן חצר קטנה הגדורה משלוש רוחותיה וברוח רביעית היא פרוצה במילואה לחצר גדולה, והחצר גדולה אף היא גדורה מג' רוחותיה וברוח רביעית היא פרוצה לחצר הקטנה ולרשות הרבים כזה שתיהן מותרות, ומשום שהמחיצה התחתונה של החצר הקטנה כאילו גודרת במקום פרצתה של החצר הקטנה לגדולה, והרי היא כפס ד' או עומד מרובה לחצר הגדולה ומתירה אותה, ושוב

נמצאת הקטנה פרוצה לרשות המותרת ואינה נאסרת. ואע"פ שכל שלא תינק את החצר הקטנה הרי היא כרמלית, וא"כ החצר הגדולה פרוצה חלקה לרה"ר וחלקה לכרמלית, מ"מ אחר שהקטנה נחשבת כפס או עומד מרובה לחצר הגדולה וניתרת הגדולה, ממילא אין הקטנה פרוצה למקום האסור, והרי היא כרשות אחת עם החצר הגדולה.

המשך בעמוד הבא

במחיצה השלישית בפני עצמה, וכן משמע בדבריו לעיל (סי' שסא ס"ק ח, ובשעה"צ שם ס"ק יד).

ומבאר בדברי החזו"א שיש נפקא מינה בין השיטות באופנים שלפנינו:

א. במקום שאורכו כ' אמות ורוחבו י' אמות, וגדר לגמרי את שתי הרוחות שאורכן כ', וברוחות שאורכן י' גדר ד' אמות בכל רוח כזה , שנמצא שבהיקף הכללי העומד מרובה, וברוחות של הי' הפרוץ מרובה, שלדעת הערוך השלחן נדון כ'עומד מרובה' ומותר, ולדעת החזו"א נדון כפרוץ מרובה ואסור.

ב. במקום שאורכו כ' אמות ורוחבו י' אמות כ"ל, וגדר י"א אמות באחת הרוחות שאורכה כ', וברוחות שאורכן י' גדר בכל רוח ו' אמות והעמיד בויות הפרוצות קנה כדי שנוכל לדון את הפרצות כ'עומד מרובה' עד

הויות כזה , שבאופן זה בהיקף הכללי הפרוץ מרובה, שהרי יש כ"ג אמות עומד ול"ז אמות פרוץ, ומ"מ כיון שבג' רוחות העומד שבהן מרובה על הפרוץ, הרי זה נדון כ'עומד מרובה', ונמצא המקום מוקף בג' רוחות, שהוא רשות היחיד מן התורה לדעת רוב הפוסקים.

אמנם כתב החזו"א שם, שיתכן שלדעת רש"י (סוכה ז, א ד"ה מה שאין כן) צריך שיהיה העומד מרובה על הפרוץ גם בכל רוח וגם בהיקף הכללי, ונשאר שם בצ"ע. וכן כתב הביה"ל לקמן (סי' תרל ס"ה ד"ה העשויות) שיתכן שצריך שיהיה העומד מרובה גם בהיקף הכללי [וראה בחידושי הר"ן (עירובין יא, א ד"ה שכן) שכתב שהפרוץ שברוח הרביעית מצטרף לפרוץ שבשאר הרוחות לדון פרוץ מרובה].

[משנ"ב שם]

אָבֵל קְשָׁעוּמִד מְרֻבָּה, מְתָרְמָה. (מ"ת"ר 21).

21) בדיון עומד מרובה על הפרוץ כתב החזו"א כמה דינים יסודיים:

א. 'עומד מרובה' מתיר דוקא אם העומד הוא בתוך הרשות, אבל אם העומד הוא מחוץ לרשות כזה , אינו מתיר גם אם הפירצה פחותה מ' אמות (א"ח סי' פח ס"ק יא).

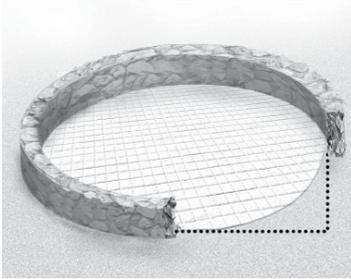
ב. 'עומד מרובה' שאינו מתיר את הרשות שכנגדו, אינו יכול ליצור

הַלְבוֹת שֵׁפֶת סִיָּן שֶׁב

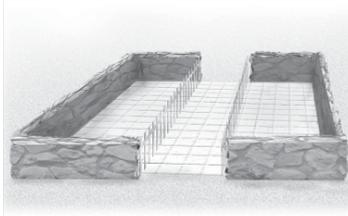
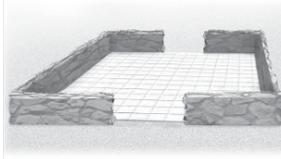
ביאורים ומוספים המשך

הגיפופים, יש לגיפופים כוח של 'עומד מרובה', ואין אומרים שעל ידי ה'עומד מרובה' ההולך ממזרח למערב יהיה כאן סילוק מחיצות (שם סי' סו ס"ק כד).

ו. פירצה ברשות עגולה, אין אומרים בה 'עומד מרובה', אלא היא נדונה כפירצה בקרן זוית כזה (ליקוטים סי' קיא ס"ק ד ד"ה ואם). וראה מה שכתבנו בנדון זה לעיל סי' שסא ס"ק ח.

ה. חצר שפירצה משתי רוחותיה מזרח ומערב, ויש 'עומד מרובה' כנגד הפרצות כזה

אם השווה את הגיפופים על ידי שהעמיד מחיצה שהולכת ממזרח למערב כזה או על ידי צורת הפתח, אסור לטלטל ביניהם. אמנם היינו דוקא אם משך את המחיצה מצד לצד, אבל אם נשארה פירצת ד' טפחים [ויתכן שאפילו ג' טפחים] כנגד

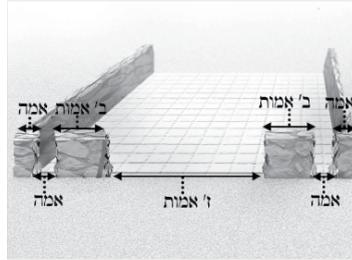
הַלְבוּת שֶׁבַת סִימָן שֶׁמֶן

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק מה]

כְּגוֹן שֶׁהָיָה שֶׁטַח הָרִיחַ רַחֵב מְמַשֵּׁה עֶשֶׂר אַמָּה²².

22 כזה ו

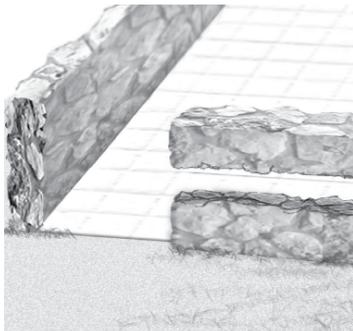
הכתפים יחד אינו מצטרף לדין 'עומד מרובה' על הנקב שביניהן. עוד כתב (שם סי' סח ס"ק ו), שאף שעומד משני צדדים אינו מצטרף, מ"מ יש אופן שמצרפים ב' עומדים כדי לגדור פירצה, והיינו כששניהם גודרים פירצה מצד אחד, אלא שבין פירצה זו לעומד יש הפסק על ידי עוד פירצה, כגון כותל שאורכו כ"ה אמה שגדור באופן זה: עומד ג', פרוץ אמה, עומד ה', פרוץ ז', עומד ה', פרוץ אמה, עומד ג', שאפילו שסמוך לפירצת הז' יש רק עומד ה', מ"מ העומד ג' המרוחק ממנה גם כן מצטרף לעומד ה', ונמצא שיש עומד ח' מכל צד שגודר את פירצת הז'. ופירש שאופן זה עדיף מעומד משני צדדים, שכיון שהעומד רבה על הפירצה שבצידו וגודרה, שוב אם יש אחריו עומד אחר מצטרף גם העומד הראשון לעומד מרובה, מה שאין כן בעומד מרובה משני צדדים שאין בכח כל עומד לגדור את הפירצה, אדרבה הפירצה מפסקת בין שני העומדים.

ובספר חידושים וביאורים (סי' ג ס"ק ד) כתב, שלפי זה יתכן שאפשר לגדור רוח במשך מאה אמה על ידי שיעשה מחיצה שאורכה אמה וחצי, וימשך לעשות בכל הרוח אמה פרוץ ואמה פחות משהו עומד, ויהיה כשר מדין 'עומד מרובה', משום שהעומד בשיעור אמה וחצי גודר את האמה פרוץ, ואחר כך מצטרפת האמה פחות משהו לעומד המרובה והם גודרים יחד את האמה פרוץ וכו', וזה דבר שאינו מסתבר. אולם בחזו"א (שם ס"ק א) מבואר, שבאופן שצירי החידושים וביאורים ששני האוירים רבים על העומד שביניהם, הרי העומד בטל [מדיון 'אתי אירא דהאי גיסא דהאי גיסא ומבטל'] אפילו כאשר בצד האוירים יש עומדים גדולים מהם, ואם כן אין כאן השגה על החזו"א. (ראה בחידושים וביאורים שם, שהביא סתירה בדבר זה בדברי החזו"א, וראה במכתבי החזו"א החדשים (שהובאו בספר שלום יהודה ובשערי לימוד) שכתב שאין מועיל עומד מרובה באופן זה).

[משנ"ב ס"ק נ]

בין כְּעֶרְבָה²⁵.

25 ואם עשה מחיצה שהעומד מרובה על ידי שתי וערב כאחד, כגון שמחיצת השתי אינה שלמה אלא היא נעשית על ידי עומד מרובה בערב כזה

כתב החזו"א (א"ח סי' עו ס"ק ה) שנחשבת למחיצה ואין מצרפים את הפרצות של השתי והערב יחד, ואפילו אם רוב הערב נעשה על ידי 'לבד'.

[משנ"ב שם]

דַּע, דְּכָל מְחִיצָה צְרִיף שְׁלֵא יִהְיֶה בְּתַחְתִּית²⁶ תָּלַל שְׁלֵשָׁה טְפָחִים²⁷.

26 ואם הפירצה שבכותל היא בצורת משולש, כתב החזו"א (שם) **המשך בעמוד הבא**

[משנ"ב שם]

נְחָשֵׁב זֶה כְּאֵלוֹ עוֹמֵד מְרַבָּה עַל הַפְּרוּץ²³.

23 מבואר מדבריו, שאף שבאופן זה באמת הפרוץ באותו רוח מרובה, שהרי לא גדר אלא שש אמות, מ"מ כיון שהב' אמות גודרות את פירצת האמה שבצידן מדין 'עומד מרובה', נחשב הכל לעומד, ושוב יש בכוחו לגדור את הפירצה הגדולה כאילו כל הד' אמות הן עומד, והרי זה כאילו יש שמונה אמות עומד ושבע פרוץ. אמנם דעת החזו"א (א"ח סי' סח ס"ק ג), שאין להתיר על ידי 'עומד מרובה' אלא באופן שכשנצרף את כל העומד שברוח זו יהיה העומד מרובה' באותה רוח.

ובשע"צ (ס"ק לא) הביא ראייה לדבריו מדברי השו"ע לקמן (סי' ושסג סל"ד), שפסק שמבוי שפתחו רחב עשרים אמה נזאינו יכול לעשות שם לחי או קורה להתירו, כיון שאין לחי וקורה מועילים אלא בפתח שרוחבו עד עשר אמות]. מרחיק ב' אמות מהכותל מכל צד, ומעמיד שם מחיצה שרוחבה ג' אמות, שאז העומד מרובה על הפירצה, ונשאר באמצע פתח עשר אמות. ומבואר, שאף על פי שאם נחשב את כל המחיצות שברוח זו ימצא הפרוץ מרובה, מ"מ יש בכוח הג' אמות העומדות לגדור את ב' האמות הפרוצות.

אמנם החזו"א (שם) כתב שאדרבה משם מוכח להיפך, שהרי כתב המשנ"ב שם (ס"ק קמו) שצריך להוסיף לחי סמוך לג' האמות העומדות, ולמה אי אפשר להתיר את המבוי בלי לחי מדין 'פרוץ כעומד' [כמבואר בשו"ע שם סי"ב ומשנ"ב שם ס"ק מ], ובהכרח שאי אפשר להתיר מדין 'פרוץ כעומד', כיון שב' האמות הפרוצות אינן מצטרפות להחשב עומד כלפי חמש האמות הפרוצות שאחר המחיצה.

וראה בספר תיקון מבואות (פ"ה הע' 11) שדן בכמה אופנים בענין זה.

[שע"צ ס"ק לו]

מֵאָחַר דְּלַעֲנַת הַשֶּׁקֶל אֵין צָר לְבָאוֹר הַכִּי בְּעוֹמֵד מְרַבָּה עַל הַפְּרוּץ מִשְׁתִּי וְרוּחוֹת לֹא חָשִׁיב עוֹמֵד מְרַבָּה, וְכַן²⁴.

24 משמע שהחמיר להלכה רק כשהעומד המרובה משני הצדדים הוא על ידי 'לבד', אבל אם העומד המרובה שבשני הצדדים הוא בלא 'לבד' נראה שנוטה להתיר. אמנם דעת החזו"א (א"ח סי' סח ס"ק ב), שלא מועיל עומד מרובה מב' צדדים, וכן צידד (שם) סי' ב ס"ק ט) להלכה לענין ציצית, שרוחב העומד של שתי

הַלְכוּת שֶׁפֶת סִימָן שֶׁשׁ

ביאורים ומוספים המשך

[משנ"ב שם]

דָּאֵתִי אֲוִיר שֶׁל חֶלֶל שֶׁלֶשָׁה טַפְחִים שֶׁמִּתַּחַת הַפֶּסַס וְאֲוִיר שֶׁלְמַעַלָּה מִן הַפֶּסַס עַד לְרַקִּיעַ וּמִקְבְּשֵׁי לֵה לְהַפֶּסַס שֶׁבְּאֶמְצַעוֹ.²⁹

29) ואם עשה באופן זה מחיצות שתי, כגון שהעמיד בקצה הרוח מחיצה שרוחבה שני טפחים, והרחיק ארבעה טפחים ועשה מחיצה חמשה טפחים, כתב המג"א (ס"ק טז) שמבואר בתוס' (עירובין י, ב ד"ה ואצבעים בשם רי"ב"א) שאין אומרים שהעומד יתבטל מדין 'אתי איירא דהאי גיסא דהאי גיסא', משום שהאוויר שחוץ למחיצות אינו מצטרף לבטל את המחיצה, אלא רק האוויר שבתוך שטח המחיצה מצטרף לבטל. ואינו דומה למחיצת ערב שהאוויר שמעל המחיצה מצטרף לבטלה, משום שלמעלה מהמחיצה נחשב כסתום על ידי המחיצה עד לרקיע, והרי הוא כחלק מהמחיצה, ולכן אם יש שם אוויר ביכולתו להצטרף לבטל את המחיצה שתחתיו מדין 'אתי איירא' וכו'. וכן נראה בדברי החזו"א (שם סי' סח ס"ק ט) שדעתו להלכה כדעת הרי"ב"א.

[שו"ע ס"ו]

אָבֵל בְּקִבְעָה לֹא מְקַנְיָם.³⁰

30) ואפילו אם חנתה שיירה בבקעה, כתב החזו"א (או"ח סי' ע ס"ק יא) שאין מועילה צורת הפתח מדין רוחות, משום שצורת הפתח מדין רוחות מועילה רק כשיש דיורים גמורים כחצר ומבוי.

[ביה"ל ד"ה פחוץ]

וְדִנְקָא בְּעוֹמֵד מְרֻבָּה עַל הַפְּרוּץ.³¹

31) ובאופן שהעומד מרובה רק על ידי שצנרף את העומד שמעל י' טפחים, כתב החזו"א (או"ח סי' עט ס"ק יא, וסי' קיב ס"ק ו ד"ה אם) שאינו מועיל, כיון שמה שלמעלה מ' טפחים אינו נחשב למחיצה. עוד כתב (שם סי' סה ס"ק יז), שאפילו באופן שיש עומד מרובה בתוך י' הטפחים התחתונים, צריך שיהיה בסוף י' הטפחים מעט מחיצה, אבל אם גדר את י' הטפחים התחתונים ומעליהם יש ד' טפחים חלל, ומעליו העמיד עוד מחיצה, אינו נותר על ידי 'עומד מרובה', כיון שמה שלמעלה מ' אינו נחשב מחיצה, ואין בכוח י' הטפחים התחתונים לגדור את הפירצה של הד' טפחים, שהרי אין העומד גורר אלא פירצה שבין שתי 'מחיצות'. וכל שכן שאם לא עשה מחיצה מעל חלל הד' טפחים אלא עשה שם תקרה, אינו נותר חלל זה על ידי הד' טפחים עומד.

[ביה"ל שם]

אָבֵל לֹא בְּשֶׁהַפְּרוּץ שְׁנֵה לְעוֹמֵד.³²

32) ואם רוחב הפרוץ משני צידי העומד הוא בדייק כרוחב העומד, כתב החזו"א (שם סי' עז ס"ק א) שאין אומרים 'אתי איירא' וכו', שכן 'אתי איירא' וכו' אומרים רק כשלפחות בצד אחד הפרוץ יותר מהעומד.

[ביה"ל שם]

דְּאֶפְלוּ לְמֵאן דְּאָמַר פְּרוּץ בְּעוֹמֵד מְתָר, אִם יֵשׁ אֲוִיר מְשֻׁנֵּי הַפְּרוּץ אֵתִי אֵינְא וּמִקְבְּשֵׁי לֵה.³³

33) פירוש, כשבצד אחד הפרוץ יותר רחב מהעומד, וכן במחיצת ערב האוויר שמעל המחיצה עד לרקיע הוא יותר על העומד, וכן כתב החזו"א (שם).

המשך בעמוד הבא

שאפילו אם אורך כל זירות האלכסון הוא ג' טפחים, מ"מ כיון שאין בתוכו לרבע ג' על ג' טפחים כוה ו... נחשבת כל הפירצה לסתומה מדין 'לבד'.

אבל אם החלק מרובע ג' על ג' טפחים, כתב החזו"א (שם) שהחלק נחשב לפירצה, ואין אומרים 'לבד' בזירות החלונות כוה ו... יהיה רוחב הפירצה רק ב' טפחים ומחצה ויהיה כשר מדין 'עומד מרובה' בערב, כיון שבפירצה מרובעת של ג' על ג' טפחים אין אומרים 'לבד'.

27) ואם בתוך ג' טפחים לקרקע יש חלל ג' טפחים, כגון שהעמיד על הקרקע מחיצה שגובהה ב' טפחים ומחצה, ומעליה חלל ג' טפחים, ומעל החלל מחיצה, כתב החזו"א (שם) שגם באופן זה נחשבת למחיצה שהגדיים בוקעים בה, ואינה מחיצה.

עוד כתב (שם סי' עה ס"ק טז), שאם עשה מחיצת ערב שגובהה ט' טפחים, והקיפה מבחוץ או מבפנים במחיצה אחרת שגובהה י' טפחים, אבל היא מחיצה תלויה [שהיא גבוהה מן הארץ ג' טפחים], וסמך את המחיצה השנייה למחיצה הראשונה בתוך ג' טפחים, הריהם מצטרפים למחיצה אחת.

[משנ"ב שם]

יְכַן אִם הַמְּחִיצָה הִקְה לְמִטָּה גְבוּהַ שְׁשֶׁה טַפְחִים.²⁸

28) כוה ו...

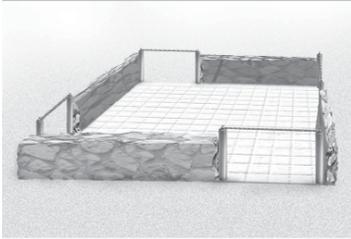
הלכות שפת סימן שם

ביאורים ומוספים המשך

ומעליה תקרה, שבאופן זה מפסיקה התקרה בין המחיצה לאויר שלמעלה, ואין האויר שלמעלה מבטל את העומד ג' ומחצה, וניתר מדין פרוץ כעומד.

[משנ"ב ס"ק נז]

ואפלו פשקל הארבעה רוחות הנה קנה פרוצות קאלו⁽³⁵⁾.

35 כזה ו

[משנ"ב ס"ק נח]

על גביהן מתר⁽³⁶⁾.

36 ואם המשקוף רחב כרוחב המזוזות, ראה מה שכתבנו לעיל סי' שמו ס"ק לא.

[ביה"ל ד"ה אבל בבקעה]

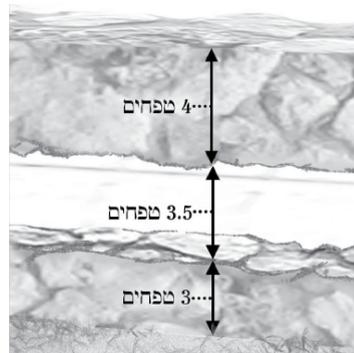
ולדינא גודאי יש להקל⁽³⁷⁾.

37 אמנם החזו"א (או"ח סי' ע ס"ק יא) כתב שאסור אפילו בעשר אמות, וכמו ששמענו בשו"ע.

[ביה"ל שם]

[דברי הבית יוסף צריכים עיין גדול⁽³⁴⁾].

34 והחזו"א (שם סי' סח ס"ק יז) תירץ, ששייך מקרה של פרוץ כעומד בערב, כגון שעשה סמוך לקרקע מחיצה בגובה ג' טפחים, ומעליה השאיר ג' טפחים ומחצה פרוץ, ומעליהם עשה מחיצה

בגובה ד' טפחים כזה ו, שבאופן זה יש ב' טפחים הסמוכים לקרקע ג' ומחצה פרוץ ומעליו ג' ומחצה עומד, ולענין עומד מרובה אין מצרפים את מה שלמעלה מ' טפחים [כמו שנתבאר בהערות לעיל], ומ"מ העומד אינו מתבטל על ידי האויר שלמעלה בצירוף האויר

שבאמצע מדין אתי אורא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומבטלי ליה; שלענין זה מועיל מה שעשה עוד חצי טפח מעל ה' טפחים להיחשב כעומד ד' שהוא מרובה על הפרץ.

ובמקום אחר (שם ס"ק טז) הביא עוד מקרה, כגון שעשה סמוך לקרקע מחיצה בגובה ג' טפחים, ומעליהם השאיר ג' טפחים ומחצה פרוץ, ומעליהם עשה מחיצה בגובה ג' ומחצה טפחים,